

Merchtem

Merchtem ligt in de noordwestelijke hoek van Vlaams-Brabant, in het centrum van de driehoek Brussel – Dendermonde – Vilvoorde. Hoewel slechts een boogscheut verwijderd van de hoofdstad, is deze gemeente nog vrij landelijk gebleven. Ze ligt op de grens tussen het heuvelachtige Pajottenland en de Vlaamse vlakte. In dit overganggebied krijg je dan ook een zeer gevarieerd aanbod aan boeiende landschappen en prachtige natuurplekjes.

Molenbeek

Merchtem is het dorp van de steltenlopers. In stoeten en optochten zie je ze altijd van ver aankomen: de mannen en vrouwen op hun stelten, die behendig in evenwicht blijven, soms verdiepingen hoog boven de begane grond. De overlevering wil dat het steltenlopen ontstaan is uit noodzaak. De brede maar vrij ondiepe Grote Molenbeek durfde wel eens buiten haar oevers treden. Stelten bleken dan een goede oplossing om het dorpscentrum te bereiken zonder natte voeten.

Verbrande Hoeve

Callarispad

Bezienswaardigheden

Kerk van Hamme vóór 1982 O.-L.-Vrouwekerk, nu toegewijd aan Sint-Goedele (Sint-Gudula)

Sinds 1943 is dit kerkje beschermd als monument; sinds 1947 is ook de omgeving beschermd.

Uit geschreven bronnen van 694 blijkt dat Hamme met zijn kerk toebehoorde aan Sint-Pietersabdij van Gent. In deze eeuw leefde Sint-Goedele met haar familie op de villa Hof te Hamme. Over haar vertellen vele legenden. De oude grafstenen in de kerk en de volledige lijst van pastoors vanaf 1420 wijzen op een groot verleden.

Eerst een houten kerk, rond 1200 een stenen kerk, die gerestaureerd en afgewerkt werd door Pastoor Michiel Gijsens: het koor-gewelf vermeld 1680, Vandaar de romaanse, gotische en barokke elementen.

Vermeldenswaardige kerkschatten, de gotische doopvont, de barokke biechtstoel, maar vooral het witmarmeren beeld van O.-L.-Vrouw met kind (17de eeuw) en de houten Sint-Martinusgroep.

De kerk is open vóór en na de zaterdagavondviering.

Brussegem

Vlakbij de gotische Sint-Jan-de-Doperkerk staat nog de brouwerijtoren van de vroegere brouwerij Belgor. Het Torenhof, de witgekalkte hoeve even verderop, is werkelijk een prachtexemplaar en behoorde eens toe aan de familie Van der Noot die haar stempel

heeft gedrukt op de plaatselijke geschiedenis. De Sint-Annakapel van Vijlst is een pittoresk monument; zij herbergt een merkwaardig beeld van de heilige Anna met op haar arm Onze-Lieve-Vrouw, die op haar beurt Jezus draagt. Aan de rand van het Foeksenbos, een mooi wandelgebied, strekt zich het Wolvendaeldomein uit, met daar middenin het gelijknamige 19de eeuwse kasteel.

Peizegem

De toren van het Hof Ten Houte dateert van het einde van de 13de eeuw. Ten Houte was eertijds een versterkte vesting, volledig door wallen omringd. De toren is een donjon of woontoren. Donjons speelden in het dagelijks leven van de middeleeuwen een belangrijke rol; zij vormden het economisch, politiek, gerechtelijk en symbolisch centrum van de heerlijkheid. Maar in de eerste plaats was de donjon het huis van de heer waar hij zijn familieleven leidde en mensen ontving.

Merchtem

Het park Ter Lijsterbes op de ocmw-site in de Gasthuisstraat biedt een oase van rust midden het centrum van de gemeente. Het nodigt uit tot wandelen en genieten van een stukje mooie natuur. Voor de liefhebbers zijn er verschillende visvijvers en een petanqueplein. De jaarlijkse openlucht-tentoonstelling van monumentale beeldhouwwerken is zeker een bezoek waard.

Torenhof

Brussegem

Natuur

Merchtem heeft nog heel wat natuur, alhoewel weinig officieel beschermd is. Centraal van zuid naar noord loopt de **Molenbeekvallei**, die tussen Merchtem centrum en Londerzeel nog in een prachtig open landschap ligt. Sommige bovenlopen van zijbeek hebben nog zuiver water, en ook de **Lindenbeek**, de schoonste beek van Merchtem, is nog rijk aan stekelbaarsjes, amfibieën, waterplanten, insecten en vogels. Aan de grens met Opwijk ligt de **Stampbeekvallei**, met op vele plaatsen nog potenties voor toekomstige natuurontwikkeling. In de omgeving van de **Paddebroeken** ligt intussen een natuurgebiedje met interessante planten en dieren, in beheer bij Natuurpunt.

De **Borch**, ook bekend als de kerkvijver, is een groene oase midden in het dorpscentrum. In de weiden rond de Tiendenschuur en het Appelkot gaan natuur en cultuur hand in hand. Eromheen liggen mooie slotgrachten met een verrassend waterleven. Rond het Hof ten Houte in Peizegem krijgen de weiden een prima beheer in functie van natuur.

Natuurpunt legde in Merchtem een netwerk van een vijftigtal poelen aan, en onderhoudt vele hectaren nieuw aangeplante hoogstamboomgaarden. Via enkele wandelpaden kan je nog echte natuurparels in het grensgebied met Asse en Meise bezoeken, zoals het Leireken, een oude trambeding en het geklasseerd landschap van Ossel.

Wandelroutes

Erkende provinciale, uit de wandelgids '29 wandelingen in de Brabantse Kouters'

Callaris wandelpad

Lengte: 7 km

Bewegwijzering: zeshoekige bordjes

Vertrekplaats: taverne De Volle Pot, Brusselsesteenweg 277

Deze wandeling leidt je doorheen het lichtjes glooiend landschap van de deelgemeente Brussegem, en wel de noord-oostelijke gehuchten Bosbeek en Linthout. Hier kan je nog ongestoord wandelen en volop genieten van de natuur. Dit wandelpad voert je doorheen uitgestrekte landerijen met hier en daar een oud boerderijtje en grazige weiden met gulzige beesten. Het brengt je naar de noordelijke uitlopers van de golvende Brabantse leemstreek.

Foeksenbos wandelpad

Lengte: 7,5 km

Bewegwijzering: zeshoekige bordjes

Vertrekplaats: Kerk van Brussegem of kerk van Ossel

Deze wandeling doorkruist het zuiden van de deelgemeente Brussegem en is opgebouwd uit 2 lussen. De bovenste lus brengt je van de dorpskern langs de rand van de gehuchten Bosbeek en Linthout naar het gehucht Vijlst. De onderste lus leidt je door het gehucht Ossel.

Het wandelpad ligt op de grens tussen het heuvelachtige Pajottenland en de Vlaamse

vlakke. De natuur is er gul en verscheiden. Ze schenkt je unieke vergezichten en vormt een uitgelezen decor voor de pittoreske monumenten.

Banmolen wandelpad

Lengte: 10 km

Bewegwijzering: zeshoekige bordjes

Vertrekplaats: O-L-Vrouw-ter-Noodtkerk Merchtem

Deze wandeling doorkruist het landelijk gebied ten zuidoosten van het centrum van Merchtem. Ze brengt je van de dorpskern langs Terspelt, Hunsberg en Brestraten. Het wandelpad loopt door het meest zuidelijke deel van de Vlaamse vlakte, daar waar ze overgaat in het heuvelachtige Pajottenland. De natuur staat er garant voor wel-doende rust en kalmte.

Andere wandelroutes

Steenbergpad

Lengte: 8,5 km

Bewegwijzering: zeshoekige bordjes

Vertrekplaats: taverne Steenberg, Brusselsesteenweg 302

Het Steenbergpad leidt je doorheen het zacht glooiend landschap van deelgemeente Brussegem, en wel de westelijke gehuchten Bosbeek en Bollebeek, aan de grens met Mollem (gemeente Asse). Hier kan je nog ongestoord wandelen en volop genieten van de natuur. Dit wandelpad is een snoepje voor de oprechte natuurliefhebber.

Fietsroutes

Erkende provinciale

Land van Asse route

Lengte: 39 km

Bewegwijzering: zeshoekige bordjes

Vertrekplaats: gemeenteplein Asse

Een fietstocht waar er een paar hellingen op het programma staan. Dit maakt wel dat je prachtige vergezichten hebt. Je kijkt over de wonderbaarlijke gele velden met koolzaad helemaal tot aan het Atomium van Brussel. Je fietst er tussen de grote witte vierkantshoeven en nu en dan kom je langs een authentiek cafeetje waar je je dorst kan lessen. In Kobbegem wordt trouwens de Mort Subite geproduceerd.

Andere fietsroutes

Keureroute

Lengte: 37 km

Bewegwijzering: zeshoekige borden

Vertrekplaats: sportcentrum, Dendermondestraat

Deze toeristische fietsroute loopt over zowat het gehele grondgebied van Groot-

Merchtem en leidt je langsheen de mooiste plekjes van onze gemeente. Tijdens deze tocht vallen een aantal interessante bezienswaardigheden te ontdekken: Hof ten Houte, Hof te Molenwijk, Hof te Hobosch, Sint-Gudula-kerk van Hamme, Spanjaardshof, Sint-Jan-de-Doperkerk van Ossel, Appelkot, Uckelgemhof, enz.

Deze fietsroute heeft ook een poëtisch tintje; sta even stil en geniet van de sfeervolle gedichten die door Jeugd en Poëzie langs het parcours werden aangebracht.

Het traject is bijwijken behoorlijk heuvelachtig; af en toe moet er dus stevig op de trappers geduwd worden.

Feestroute

Bloso-mountainbikeroute

Lengte: 23 km (44% off-road), 34 km (51% off-road), 43 km (51% off-road)

Bewegwijzering: BLOSO-signalisatie

Vertrekplaats: sportcentrum, Dendermondestraat (mogelijkheid om te douchen en fiets te reingen)

De Feestroute is een mountainbikeparcours dat loopt over een heuvelachtig terrein met af en toe stevig klimwerk en lange afdalingen. Er moeten ongeveer 330 hoogtemeters worden overbrugd. Het totale parcours bestaat uit drie lussen; de lussen 2 en 3 lopen vooral over het grondgebied Asse en haar deelgemeenten. Onderweg zijn er genoeg tavernes en cafeetjes om de dorstigen te laven.

Gemeentelijke contactinfo

Dienst jeugd en cultuur

Guido Breckx

Nieuwstraat 1

1785 Merchtem

052 38 11 81

guido.breckx@merchtem.be

Openingsuren: maandag tot vrijdag van 8.00 uur tot 12.00 uur – dinsdag ook van 17.30 uur tot 20.00 uur